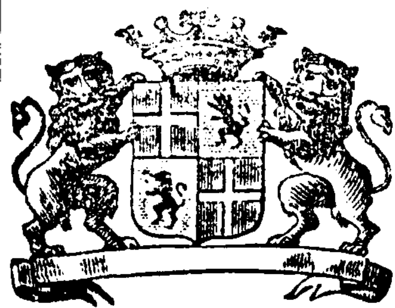
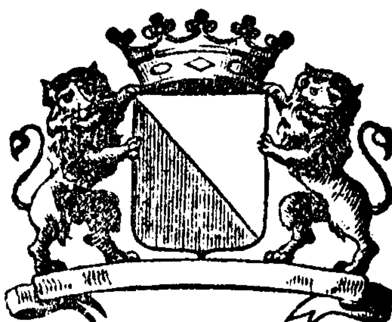
A°. 1858. N°. 48.

DONDERDAG 25 FEBRUARIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 25 Februarij.

Onder Londen zal men zien, dat er tijding is, dat graaf *Derby* er in geslaagd is, zijn Kabinet zaâm te stellen, 't geen uitsluitend uit zijne eigene partij is te zaâm gesteld. Intusschen wordt ons uit Londen van heden morgen **per telegraaf** 't volgende berigt:

»Het kabinet is nog niet geheel voltallig, omdat de hertog van *Northumberland* geweigerd heeft als lord der admiraliteit op te treden. Intusschen verwacht men, dat het ministerie morgen komplect zal wezen, en lord *Derby* er in het Parlement officiëel mededeeling van zal geven. Men weet, dat het Parlement morgen weder bijeen komt; men verwacht, dat het na de kennisneming van de zamenstelling van het nieuwe kabinet voor 10 dagen zal uiteen gaan."

Dit berigt brengt in den toestand geene wijziging. Intusschen merkt men op, dat lord *Stratford de Redcliffe* geen deel uitmaakt van het kabinet, waardoor de houding tegenover Frankrijk minder vijandelijk is, dan wanneer die tegenstander van de Fransche staatkunde in het Oosten eene portefeuille had ontvangen, terwijl van den anderen kant in het kabinet eenige bijzondere vrienden van Keizer *Napoleon* zitting erlangen. Men heeft dus het vertrouwen, dat de betrekking met Frankrijk niet door de ministeriële wijziging zal lijden, vooral niet nu de welwillendheid van het kabinet der Tuillerieën in de laatste dagen zoo opentlijk is gebleken. Of evenwel het kabinet de bill op de zamenzweerders nog zal kunnen aannemen bij den opgewonden gemoedstoestand der Britten is onzeker. Uit de depêche van lord *Cowley* gister reeds besproken, blijkt duidelijk, dat hij het voor het behoud van het Westelijk verbond noodzakelijk heeft geacht, dat er niet dadelijk op de Fransche depêche werd geantwoord. De Fransche pers beijvert zich inmiddels te doen uitkomen, dat die depêche werkelijk zeer vriendschappelijk was.

De akte van beschuldiging tegen de moordenaars van den 14. Jan. is openbaar gemaakt; onder Parijs zal men er den verkorten inhoud van vinden.

Met de Fulton zijn berigten ontvangen uit New-York van 6 dezer. In de beide huizen van het kongres te Washington waren de debatten over verscheidene binnenlandsche aangelegenheden met name over de kwestie van Kansas, zeer levendig geweest. In den nacht van 5 op 6 dezer kwam het zelfs in het huis der Vertegenwoordigers, in tegenwoordigheid van den president tot dadelijkheden. De heer *Keitt* (voor) en de heer *Grow* (tegen de invoering der slavernij in Kansas) raakten handgemeen; anderen mengden zich in den strijd en het duurde geruimen tijd eer de president, door de herhaalde bedreiging dat hij de rustverstoorders zoude laten in hechtenis nemen, de orde in de zaal konde herstellen. Den volgenden dag hebben de strijders hun leedwezen aan de kamer betuigd over hunne heftigheid. Met 114 tegen 111 stemmen is intusschen beslist, dat er eene kommissie zal benoemd worden, om de zaken van Kansas te onderzoeken. Dit besluit is genomen tegen de zin van den president en van de slavernij-partij. — Te Chicago is tusschen blanken en negers hevig gestreden.

Gister heeft onze Tweede Kamer hare diskussien over de regeling van het koloniaal batig slot over 1856 verdaagd, vooral op grond van verschil van zienswijze tusschen de regering en onderscheiden leden omtrent de regeling van de uitgifte der kultuurkontrakten bij de wet. — Omtrent ministeriële wijzigingen loopen op nieuw geruchten, zonder echter nog bepaalden grond van geloof te verdienen.

— Z. M. heeft benoemd den heer *J. ter Haar van Bingum* tot burgemeester der gemeente Termunten.

•— Onzen lezers is het bekend, dat wij met leedwezen de beslissing van de meerderheid onzer Tweede Kamer, omtrent de door de Regering voorgestelde wijziging in de belasting op het personeel hebben gezien. Doordrongen als ook wij blijven van de noodzakelijkheid, dat die wet worde verbeterd en daardoor tevens de onbillijke ongelijkheid verdwijne, die thans voortdurend bestaat in de lasten, die op ingezetenen en boeren rusten, — nemen wij met genoegen de redevoering, die de vertegenwoordiger onzer stad, de heer *Kien*, in de Tweede Kamer over de belastings-ontwerpen onlangs gehouden heeft, over. In een bij dit nommer gevoegd blad zal de lezer die in haar geheel vinden.

— Op den 30 Jan. jl. heeft te Parijs de uitwisseling plaats gehad der akten van bekrachtiging op het traktaat van handel en vriendschap, den 3 Julij 1857 tusschen Nederland en Perzië gesloten.

— Te beginnen met den 15 dezer zijn wederom premiën toegekend wegens gedoode en aan de burgemeesters vertoonde wezels.

§— Van wege het ministerie van Financiën zijn aan de Tweede kamer ter overweging voorgelegd drie ontwerpen van wet, betreffende de regeling van 's Rijks algemeene komptabiliteit; de regeling van de zamenstelling en de taak der Algemeene Rekenkamer; en de regeling van de geldelijke aansprakelijkheid der hoofden van de ministeriële departementen.

Het eerste stuk bevat 102 artikelen, loopende over: het beheer der staatsinkomsten en uitgaven, over de verantwoording dier inkomsten en uitgaven, over de schatkist en de landskomptabelen.

Het tweede is uit 58 artt. te zamen gesteld, verdeeld in de volgende rubrieken: Zamenstelling van het kollegie en bepalingen het personeel betreffende. Algemeene bevoegdheden en verpligtingen van het kollegie, kontrôle op de staatsinkomsten, kontrôle op de staatsuitgaven, onderzoek en goedkeuring der rekeningen wegens de staatsinkomsten en staatsuitgaven, toezigt op het beheer van 's Rijks schatkist, bevoegdheden en verpligtingen aangaande de rekeningen der lands-komptabelen en omtrent hunne borgstelling, nationale schuld, het jaarlijksch verslag, bemoeijingen in opzigt tot het beheer der provinciale fondsen en de komptabiliteit der gemeenten.

Het derde bevat slechts 7 artikelen.

In de memorie van toelichting vindt men o. a. deswege aangeteekend:

Onder de grondwetsbepalingen, die uit den aard der zaak of naar uitgedrukt voorschrift nog eene regeling door den gewonen wetgever vorderen, behooren ook die van artt. 122 en 176, respektivelijk de *verantwoording der staatsinkomsten en staatsuitgaven, en de zamenstelling en taak der Algemeene Rekenkamer* betreffende.

Wel is waar, reeds in de zitting van 1850—1851 werden, in verband met deze aangelegenheid, *drie* wets-ontwerpen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend, doch deze, achtereenvolgens in latere zittingen overgebragte ontwerpen waren bij de ontbinding dier Kamer in 1853 nog aanhangig; en daar de grondslag eener regeling van 's Rijks algemeene komptabiliteit, naar het begrip der tegenwoordige Regering, eene andere behoort te zijn dan de vroegere heeft voorgestaan, vereischte het geheel eene nieuwe zamenstelling, die door den grooten omvang der zaak, door de behandeling van andere belangrijke onderwerpen en door de afwisseling der hoofden niet alleen van het Depart. van Finantiën, maar ook van andere departementen, terwijl het hier eene zaak van gemeenschappelijk belang en van onderling overleg gold, is vertraagd geworden.

•— In de Drentsche streken, zooals misschien deze en gene zal bekend zijn, oefenen vele onderwijzers een beroep of bedrijf uit, hoofdzakelijk, omdat aan hunne onderwijzersbetrekking niet zooveel geldelijk voordeel is verbonden als tot een middel van bestaan noodig is; men weet ook, dat de pas in werking getreden wet op 't lageronderwijs niet anders dan onder vergunning van Gedep. Staten toelaat, dat een onderwijzer daarneven eenig beroep of bediening uitoefent; op deze bepaling valt niets aan te merken; maar, dat nu hier en daar aan de onderwijzers bedoelde voordeelen worden ontnomen, zonder dat het gemeentebestuur de jaarwedde van den onderwijzer volgens de nieuwe wet verhoogt, wordt teregt afgekeurd en onbillijk gevonden, omdat nu vele onderwijzers van het middel huns bestaans beroofd worden, daar de bijzaken dikwijls in menig geval meer opleverden dan de school. Dit is in vele gevallen bij de karige bezoldiging ook wel noodzakelijk; de wensch en het billijk verlangen is nu maar, dat de gemeentebesturen de goedheid mogten hebben om gelijktijdig de wet in haar geheel ten uitvoer te brengen, en alzoo met de regeling der jaarwedden geen drie jaren te wachten!

— Wij hebben berigten van Paramaribo ontvangen, loopende tot den 20. Jan. Men sprak nog altijd veel van de aanstaande afschaffing der slavernij. Niettegenstaande de schijnbare rust, die de kolonie sedert eene maand geniet, aarzelen de kolonisten, die het meeste doorzigt hebben, niet te verklaren, dat, indien de emancipatie niet spoedig wordt volbragt, de slaven zich eigenmagtig zullen bevrijden. De ondervinding heeft dikwijls aangetoond, dat de uitbarsting van den wederstand der negers door rust wordt voorafgegaan.

Men had niet meer vernomen van de 10 boschnegers der plantage de Vreede. Zij schijnen zich in de bosschen genesteld te hebben, waar zij zich in het bezit der vrijheid hebben gesteld, die men hun al te lang onthield.

Bij het vertrek der laatste mail kende men het verslag der Kamer nog niet, nopens de ontwerpen van den minister van Koloniën, betreffende de slavernij, en men verwonderde zich zeer over de weinige haast, die de kommissie van rapporteurs met de redaktie van haren arbeid maakte. Men zal in dit opzigt thans voldaan zijn; maar het is twijfelachtig, of het rapport de onzekerheid zal doen ophouden, waarover men te Suriname klaagt; eene onzekerheid, die alle ondernemingen, alle plannen belet, omdat men nog niet weet, hoe de slavernij-kwestie zal worden opgelost. *Echo.*

— De slechte toestand, waarin over het algemeen de banken van leening zich bevinden, heeft aanleiding gegeven, dat de Amsterdamsche gemeenteraad zich met een voorstel tot verbetering heeft bezig gehouden. Kommissarissen der bank achtten het namelijk van hoog belang, dat, in afwachting van eene algemeene wijziging van het reglement, met het ontwerpen waarvan zij zich bezig houden, naar aanleiding van een vroeger raadsbesluit, doch welke arbeid nog geruimen tijd zal vorderen, nu reeds eene vermindering der rente-berekening worde vastgesteld. — Bij de diskussiën is gebleken, dat velen de gevraagde verbetering slechts goedstemden, onder de mits, dat er geene aanleiding uit zou genomen worden, om de geheele reorganisatie der bank op de lange baan te schuiven. Namens de kommissie is de verzekering gegeven, dat dit niet geschieden zou. Daarna is de raadsvergadering met gesloten deuren voortgezet; daarin moet behandeld zijn het ontwerp-adres van den Raad aan Z. M. den Koning, betreffende eene aanbeveling van den aanleg van spoorwegen, benevens verbetering der waterwegen naar zee.

•— Onderstaand schrijven uit Leyden zal zeker hier ter stede in verschillende opzigten met eenige belangstelling gelezen worden:

»Na een beraad van eenige maanden is men hier ter stede aangevangen met de vergrooting van het Akademiesch ziekenhuis, (dat door het rijk aan de stad is afgestaan, om tot een stedelijk gasthuis te worden ingerigt) aan te besteden, met dat gelukkig gevolg, dat voor de som van *f* 158,000 zich tot den aanbouw heeft verbonden de stichter van het in het vorig jaar op de kleine ruïne voor rekening van het rijk daargesteld anatomisch-, chemisch- en physisch gebouw, — de heer *van Berkum* uit Utrecht. Er bestaat dus hoop, dat de stad Leyden zich spoedig zal mogen verblijden in het bezit van een ruim en welingerigt ziekenhuis, dat, voldoende aan de eischen des tijds en der wetenschap, tevens strekken zal in het belang van het praktisch onderwijs in de genees-, heel- en verloskunde, ten dienste der geneeskundige fakulteit aan de hoogeschool. Als nu spoedig ook de nieuwe sterrenwacht met de daarbij behoorende lokalen zal zijn daargesteld, kan Leyden zijne toekomst met gerustheid tegengaan; want het mag er op rekenen, dat de toevloed zal aangroeijen van hen, die niet onverschillig zijn, omtrent de ruimte van doeltreffende middelen, waarover het akademisch onderwijs kan beschikken. Evenwel zoo geheel onbewolkt is het verschiet nog niet. — Aanstalten tot het bouwen van

een sterrewacht zijn er nog in het geheel niet gemaakt; — maar bij de laatste oratie van den *Rector Magnificus* is toch gebleken, dat men met het werk aanvang zal maken en het geld is er. Meer bezwaren schijnen echter verbonden te zijn aan de voorgenomen bouwing van een stedelijk ziekenhuis; want de gunning van het aangenomen werk is ééne maand uitgesteld, omdat naar men zegt, eerst door den raad moet worden beslist, op hoedanige wijze die kosten zullen worden gevonden, en daarmede staat eene andere beslissing in verband, namelijk of de kas der gemeente in staat is de jaarlijksche kosten van dat ziekenhuis, die op p. m. *f* 27,000 worden berekend, met hare jaarlijksche inkomsten te bestrijden, daar zij nu reeds in de zorg zit, om het evenwigt tusschen de inkomsten en de uitgaven te vinden. — Die toestand is niet opgehelderd, maar moeijelijker geworden, sedert door de verwerping van het wetsontwerp op het personeel de hoop vervlogen is, om de jaarlijksche inkomsten te kunnen verhoogen; ofschoon volgens *de Leydsche Courant* die wetsvoorstellen, niettegenstaande de raad bij adres op hunne bekrachtiging aandrong, aan Leyden en zijn nood geen de minste tegemoetkoming of hulp zouden schenken. Wat evenwel hiervan ook zij, zeker is het, dat als nu Leyden reeds behoefte heeft aan hulp in finantiëlen nood, die behoefte belangrijk zal toenemen, zoodra het verpligt is te zorgen voor de jaarlijksche renten en termijn van aflossing der geldleening, waarmede de aannemingsom en het bedrag van verdere belangrijke kosten kunnen worden bestreden, en voor de afbetaling van de kosten der verlorene procedure over het Haarlemmermeer.

»Maar die bezwaren zijn niet onoverkomelijk; — want eendragt maakt magt. Daarom moet men de zaken, hoezeer ze hare moeijelijke zijde hebben, niet te donker inzien. Buitendien toont Leyden's toestand, ofschoon op een geheel ander terrein, ook lichtpunten op, die we niet onopgemerkt mogen voorbijgaan. Ik wil u namelijk nog met een enkel woord gewagen van de spanning, die hier vroeger bestond, doch die thans zoo goed als heeft opgehouden. 't Is of sedert de komst van den jongsten leeraar bij de Hervormde gemeente alle kerkelijke en godsdiensttwisten en geschillen zijn geëindigd. Protestanten en Hervormden van allerlei rigting en kleur vereenigen zich onder het gehoor van Ds. *Laurillard*, waarbij zich in den regel ook Roomschen en Israëlieten scharen, — terwijl kerke- en armenkassen daarvan ruime voordeelen genieten, die in den laatsten tijd al meer en meer afnamen. De vruchten van staatkundige en godsdienstige verdraagzaamheid blijven niet achter en waar deze worden gezien, zal het ook niet ontbreken aan middelen, om wat in het algemeen belang noodig is, tot stand te kunnen brengen. Mogen er al zijn, die met leede oogen aanzien, dat er meerdere toenadering plaats vindt tusschen hen, die in staatkundige en godsdienstige denkwijs of rigting verschillen, — en die het bijv. afkeuren, dat een Remonstrantsch predikant in de plaats van zijn Hervormden ambtsbroeder optreedt, of dat milddelijk tot vergrooting der Israëlitische synagoge wordt bijgedragen, of dat de gemeenteraad meer dan een lid der Roomsch-Katholieke gezindheid in de plaatselijke schoolkommissie doet zitting nemen, — het getal der zulken is niet groot en hun invloed van weinig beteekenis. Welligt zijn de gunstige verschijnselen, waarvan ik u hier spreek, ook toe te schrijven aan de eer en het voorregt, welke Leyden geniet door het voortdurend verblijf van den geliefden troonsopvolger in haar midden."

*— Bij arrest van het Prov. geregtshof alhier van Dingsdag jl. is de persoon van *L. v. O.*, van wiens teregtstaan wij in ons No. van Zaturdag berigt gaven, vrijgesproken van poging tot moord, doch schuldig verklaard aan twee onderscheidene pogingen tot doodslag en verwonding; en te dier zake veroordeeld tot een tuchthuisstraf voor den tijd van 10 achtereenvolgende jaren, 2 geldboeten van *f* 25, en in de kosten.

*— Uit Vlissingen wordt ons van gisteren geschreven: Gisteren avond werd alhier door eenige officieren van dit garnizoen eene soirée dansante gegeven aan eenige militaire en burger familiën. Daartoe was door de zorg der kommissarissen, de zaal de prinsentuin sierlijk gedekoreerd, prachtig geïllumineerd en met eene trophee versierd. Tot laat in den nacht heeft het genot van den dans voortgeduurd, en ieder was dankbaar voor het gulle onthaal daar genoten.

— Wij maken onze lezers, die niet geheel onverschillig zijn omtrent de verschijnselen in de natuur, opmerkzaam op de gedeeltelijke maansverduistering, voorvallende in den avond van den 27 Feb. e. k., wanneer 1/3 der maanschijf door de schaduw der aarde zal worden verduisterd. De hoofdtijdperken dezer verduistering zijn, volgens den middelbaren tijd berekend, voor Amsterdam: begin: 9 u. 29' midden 10 u. 33'; einde 11 u. 37'. Voor Utrecht is het verschil hoogst gering.

— De voorgenomen stichting van een koloniaal militair invalidenhuis, waardoor Z. M., — in HD. zucht, om den roemrijken krijgsmansstand te verheffen, trouwe dienstbetooning en edele zelfopoffering te beloonen, — een nieuw gedenkteeken van koninklijke gunst en nationale dankbaarheid zal oprigten, heeft een groot aantal ingezetenen van Zwolle bewogen, om bij een eerbiedig adres den Koning te verzoeken, om genoemd gesticht in Overijssels hoofdstad te vestigen.

— Doordien de vorst aanhoudt, wordt het ijs krachtiger, en verneemt men gelukkig minder van nieuwe onheilen. Alleen wordt uit Holwerd in Friesland gemeld, dat daar Vrijdag ll. 18 meisjes door het ijs zijn gezakt; ze waren gelukkig verzeld van trouwe kavaliers, die elk zijn meisje uit het koele bad mogt helpen. — Op het Koningsdiep, bij Hoogkerk is echter weder een jong mensch verdronken.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 24 *Feb.* 0.03 El; + AP., 6.93. Gew. 3 d.

De Rijnhoogte te Keulen was den 24. Februarij 1 voet 4 1/2 duim of 1 voet 9 duim Rijnlands.

Gisteren dreef er veel ijs in den Rijn bij Keulen. Terwijl den 22. bij Koblenz weinig ijs in de rivier dreef en in de Moezel bijna geen drijfijs was, dreef in beide rivieren den 23. Febr. veel ijs. Uit Oberwesel schrijft men van den 23. Febr., dat terwijl in den afgeloopen nacht het Rijn-ijs boven Taubenwerth dikwijls op elkander geschoven was, het ijs toen vast was gaan zitten van daar tot aan Bett, bij eene waterhoogte van 2 voet 8 duim.

De Maas te Rotterdam was gisteren met groote ijsvelden bedekt en slechts de zuidelijke oever vertoont nog eenig blank water.

De scheepvaart is totaal gesloten en mogt de Oostewind van kracht verminderen en daardoor het ijs minder sterk afkruijen, dan kan de rivier nog wel eens tot staan komen, te meer omdat er gister morgen een vrij sterke vloed ging en daardoor het ijs met kracht naar boven gedreven werd. *N. R. Ct.*

Het ijs voor de stad Dordrecht is nog los, doch heeft in den afgeloopen nacht, met den vloed, gedurende een uur gezeten en men verwacht, dat het zich weder zetten zal. De kommunikatie met de overzijde is zeer moeijelijk. In de Krab, de Oude Maas en ook in de Noord zit het. Het Mallegat en de rivier boven die stad zijn nog open. Achter het eiland was het drijfijs niet menigvuldig en ging de overtogt aan het veer van Willemsdorp vrij goed. Het ijs neemt in 't algemeen weinig aan met de vorst en is zeer broos.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting der Tweede Kamer van gister deelt de Voorzitter mede, dat is ingekomen eene missive van den heer *van Bosse*, houdende kennisgeving, dat hij door bezigheden niet in deze zitting kan tegenwoordig zijn en hij das verhinderd wordt aan de werkzaamheden der Kamer deel te nemen.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1855.

De heer *Stolte* bespreekt in eene zeer uitvoerige rede het stelsel van vrijen arbeid of verpligte kultures in verband tot de heerendiensten. Men is het vrij algemeen eens over het wenschelijke van den vrijen arbeid, maar spreker acht de Javaansche maatschappij nog niet in staat voor de vrije kultuur, evenmin als voor de afschaffing der heerendiensten. Hij betoogt in hoe vele opzigten die diensten nog onontbeerlijk zijn, en hoe deze juist een hinderpaal zullen blijven voor de vrije Gouvernements-kultuur. Na de toelichting dezer algemeene beschouwingen rigt hij eenige vragen of opmerkingen tot den Minister van Koloniën, omtrent den zoogenaamden vrijen tabaks-kultuur te Rembang, uit welke onderzoekingen de Regering zal zien, dat die vrije kultuur meer in naam dan in wezenlijkheid bestaat. Hij betoogt wijders de regtvaardigheid van de verhooging van het plantloon voor de koffij. Overigens is hij de meening toegedaan, dat, zoolang er voordeel in gelegen zal zijn, om produkten voor de Westersche markt aan te planten, er ook getracht moet worden tot die prijzen te leveren, welke geschikt zijn om de mededinging met andere tropische gewesten te kunnen volhouden.

De heer *van Hoëvell* houdt eene zeer uitvoerige rede, waarin hij o. a. betoogt, dat de wet slechts eene traditie is van voor 1848, en dat het in de gevolgen hetzelfde is, of die aangenomen of verworpen wordt. Alleen dit belang heeft de wet, dat daarbij koloniale zaken worden ter sprake gebragt. Spr. komt hierop terug op de aanmerkingen reeds in het voorloopig verslag den minister van koloniën gemaakt, maar die nauwelijks in het regeringsantwoord zijn behandeld. Van de wet op de Indische komptabiliteit komt niets, al zijn ook nu de komptabiliteitswetten ingediend, — de zaak der uitbesteding van het vervoer der produkten, wordt even als die der kultuurkontrakten slechts ter loops aangehaald, — de belangrijke paketvaart, er wordt nu eerst over overwogen met den minister van Marine, — de kwestie der drukpers in Indië, in verband met den opstand in Eng. Indië, de minister maakt er zich af, met te zeggen, dat hij zich niet geroepen acht die te bespreken. — En toch had de Kamer reeds voor een jaar de herziening van het drukpers-reglement met groote meerderheid noodig geacht. Dit alles geeft spreker op als voorbeeld hoe de minister handelt. Hij betoogt hierop de noodzakelijkheid van de verhooging van 't loon der Javanen, door de reg. te laag erkend, en behandelt in het breede het hooge gewigt, dat de uitgifte van kultuur-kontrakten bij de wet geregeld worde, en de regering daartoe eene voordragt doe, vooral in verband met de vroegere behandeling dezer zaak in de kamer, die eindelijk met de aanneming eener motie van den heer *Baud* door 33 tegen 32 stemmen, om sover de zaak der suiker-kontrakten nader te beraadslagen. Eene regeling bij de wet, zal de kontraktanten in de toekomst geruststellen en de zaak tot iets anders dan alleen eene gunst maken.

De heeren *Stolte*, *Hoffman*, *van Eck* en *van Lijnden* voeren nog kort het woord, ook over de zonderbare wijze, waarop er met de kultuurkontrakten wordt omgesprongen, waarna Z. Exc. de Minister van Koloniën de vorige sprekers beantwoordt en onder anderen zegt: dat er reeds maatregelen zijn genomen tot verhooging van loon, dat behoud van 't kultuurstelsel evenwel onontbeerlijk blijft, dat naar des ministers meening vóór de Indiesche de Nederl. komptabiliteitswetten moeten afgehandeld zijn, — dat hij omtrent de herziening van het drukpers-reglement niets nader kon zeggen, — en dat hij de overtuiging van den heer *van Hoëvell* niet deelt, om het punt der uitgifte van kultuurkontrakten te regelen *bij de wet*. Hij acht dit onmogelijk en ondoelmatig. Het uitvoerend gezag moet daarmede, zijns inziens, belast blijven. Het stelsel van uitbesteding heeft ook in Neêrl. Indië zeer slecht gewerkt. Hij ontkent, dat de fabrikanten zich niet toeleggen op verbeteringen. Dit was wel vroeger het geval, toen dezen meer de kwantiteit dan de kwaliteit in acht namen, maar dit is nu niet meer zoo.

De heer *van der Linden* doet opmerken, dat het punt van de regeling der uitgifte van kultuur-kontrakten bij de wet reeds lang in behandeling is, zoodat hij gelooft, dat het noodig is daaromtrent tot een einde te geraken. Nu heeft de Minister verklaard, dat hij een meer voorbereidend onderzoek betreffende deze aangelegenheid, wenscht in te stellen. Spr. acht dit billijk, maar wenscht toch, dat de beslissing van dit vraagstuk niet onbepaald worde verdaagd. Hij zou dus willen voorstellen de beraadslagingen over het aanhangige wetsontwerp op een nader te bepalen dag, bijv. aanstaanden Zaturdag of Maandag, voort te zetten.

De *Minister van Koloniën* verzoekt, dat die dag alsdan niet worde bepaald. Hij zou in overweging geven, om dit te willen overlaten aan den Voorzitter dezer vergadering, in overleg met hem Minister.

De *Voorz.* stelt derhalve voor, de diskussiën over het ontwerp nopens het batig slot, op een nader te bepalen dag voort te zetten.

Dienovereenkomstig wordt besloten.

De vergadering wordt gescheiden tot heden ochtend ten 11 ure, als wanneer aan de orde zijn: 1. de beraadslagingen over eenige naturalisatie-ontwerpen; 2. die over de vraag of het voorstel van de heeren *v. Nispen* c. s., omtrent de amortisatie van 16 mill. zal worden in overweging genomen en 3. de beslissing over konklusiën van verschillende rapporten.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 23 Februarij.

De bezwaren, die de zich hier bevindende Bosnische deputatie aan den Turkschen gezant, prins *Kallimaki* heeft opgegeven, zijn zoo wel door hem als door het Oostenrijksch kabinet gegrond bevonden, en zijn reeds dépêches, nopens de Bosnische bezwaren, naar Konstantinopel gezonden. Niemand zal der Porte het regt bestwisten om de wapens op te vatten, om de rust in Herzegowina te herstellen, doch men moet ook erkennen, dat de Turksche regering pligten heeft te vervullen en de uitvoering van het Hat-Humaijoum moet doen naleven.

— 24 *Febr.* Met. 5 pCt. 82; Nat. 85 1/4; Bank 984; Credit Anst. 262 1/4; Noord-Bahn akt. 186; O.-Fr. Spoorw. akt. 310 1/2; Saltzb. Sp. akt. 103; Lomb. Ven. 115; W. op Lond. 10.19; Zilv. 5 3/4; G. 8

TRIEST, 23 Februarij.

Volgens berigten uit Kanton, zou de onderkoning *Yeh* van de Inflexible naar het fregat Belle Isle zijn overgebragt. Overigens bevindt deze stad zich thans geheel in de magt der overwinnaars.

De handel echter heeft hierdoor eenigermate geleden. Er gaat weinig om. Afzet en invoer zijn bij uitstek moeijelijk. De wisselkoers op Londen wordt 4.10 genoteerd.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Februarij.

Het nieuwe ministerie zal het oude kabinet van 1852 wezen, dat voor de publieke opinie echter waarschijnlijk thans even weinig genade zal vinden, als toen ter tijde.

De klubbist *Bernard* is voor de 2e maal voor den magistraat van Bowstreet verschenen; op nieuw is zijne in vrijheidstelling onder borgtogt van de hand gewezen.

Uit Dublyn meldt men, dat de jury aldaar geen oordeel heeft willen vellen in de zaak van den pater *Conway*, die bij de laatste verkiezingen zooveel baldadigheden heeft gepleegd. Niettegenstaande bij aandrang van de magistraat heeft de minderheid der jury voor hare weigering tot het geven van een verdikt geene gronden willen opgeven. Men weet, dat de zaak reeds voor de jury te Dublin was gebragt, omdat men van hare onpartijdigheid althans eene juiste beslissing verwachtte.

Uit Indië meldt men, dat de Nawab van Jhugger is opgehangen, nadat hij eerst na den val van Delhi de Britten van zijne getrouwheid had weten te overtuigen en hen opentlijk had gesteund. Uit te Delhi gevonden brieven bleek echter, dat hij wel schuldig was en den muitenden koning zooveel mogelijk bijstond en hulp zond. — 149 Cipaijers zijn op een veld gefusilleerd en daarna, voor zooveel zij niet dood waren, afgemaakt.

Volgens den *Examiner*, zou het rapport der keizerlijke kommissie van 1854 het bewijs opleveren, dat *Cantillon* zijn legaat, voor den aanslag op den hertog *van Wellington*, zou hebben ontvangen met de renten. Het rapport zegt namelijk, dat de onderofficier *Cantillon* niet alleen ten volle, maar meer dan geheel voldaan is, omdat hem uitbetaald is fr. 10,000 aan kapitaal en fr. 354 renten, terwijl onder de tabel, behalve de dagteekening van 5 Mei 1855, de woorden: „goedgekeurd; *Napoleon*" zijn te lezen.

In de vorige week werd alhier eene vergadering gehouden van aandeelhouders der maatschappij, welke het monsterschip Leviathan heeft doen bouwen. De ingenieur, die het plan voor dat schip gemaakt en de uitvoering bestuurd heeft, de heer *Brunel*, deelde mede, dat het vaartuig, met zooveel moeite en kosten te water gebragt, bij die langdurige operatie niet de minste beschadiging of verwrikking geleden heeft, dat het volkomen digt is, en dat het zoo na mogelijk beantwoordt aan de vooraf gemaakte berekeningen van den diepgang en de verdeeling der zwaarte. De vergadering besloot nieuwe fondsen bijeen te brengen voor de uitrusting van het schip.

De stoomboot Colonel Crossman, van Nieuw-Orleans naar St. Louis, was op eene mijl afstands van Nieuw-Madrid in brand geraakt, door het springen van den stoomketel, en tot de waterlijn afgebrand. Er waren 200 passagiers aan boord en een vijftigtal was omgekomen. Verdere bijzonderheden worden niet medegedeeld.

LONDEN, Woensdag 24 Februarij.

De *Times* is in staat gesteld de authentieke lijst van het nieuwe kabinet, door lord *Derby* aan H. M. de Koningin voorgesteld, bekend te maken. Zij is de volgende: Premier, lord *Derby*; Kanselier van de Exchequer, *d'Israeli*; Kanselier, *Thesiger*; President van den raad, *Salisbury*; Lord Privy Seal, *Hardwicke*; Binnenl. zaken, *Walpole*; Buitenl. zaken, *Malmesbury*; Koloniën, *Bulwer Lytton*; Oorlog, *Peel*; Admiraliteit, *Pakington*; Postmeester-generaal, lord *Colchester*; Handel, *Henley*; Board of Control, *Ellenborough*; Openbare werken, *John Manners*; Attorny-generaal, *Kelly*; Ondersekretaris van oorlog, majoor *Stuart Wortley*; Lord-luitenant van Ierland, *Eglinton*; Kanselier, *Blackburne*; Hoofdsekretaris, *Naas*. De hertog *van Newcastle*, lord *Grey* en de heer *Gladstone* door lord *Derby* aangezocht, hebben geweigerd in dit kabinet te treden. Aan den heer *Sidney Herbert* was geen aanbod gedaan. De hooge betrekking van goeverneur-generaal in Indië zal, zegt men, bewaard worden voor lord *Stanley*, voor het geval lord *Canning* mogt weigeren het nieuwe goevernement te dienen. Wij gelooven, dat de hooge officiën van het Koninklijk Huis zullen gegeven worden aan den markies *van Exeter*, graaf *Delawar* en graaf *Chesterfield*.

De *Herald* zegt, dat lord *Dalkeith*, kolonel *Taylor* en de heer *Whitmore* lords van de schatkamer zullen worden, graaf *Hamilton* sekretaris van financiën en *Joliffe Patronage* sekretaris van de schatkamer, terwijl de heer *Hardy* wordt genoemd als ondersekretaris van binnenl. zaken en *Cairds* als sollicitéur-generaal voor Ierland.

De aanneming van de bill op de zamenzwering wordt bij dit ministerie als mogelijk beschouwd.

In Sheffield is eene *meeting* gehouden tegen de bill op de zamenzweringen.

Eene officiële depêche van onzen opperbevelhebber in Indië, sir *Colin Campbell*, bevestigd de gunstige tijdingen, die reeds bekend zijn. De *Times* deelt depêches mede over Alexandria van den 18. Febr. ontvangen, gedagteekend Calcutta den 25. Januarij, en Madras 29 Januarij. De generaal *Walpole* was den 15. de Ganges overgetrokken en trok op Barcilly. Kapt. *Osborne* had met de troepen van Rewah de stad en het fort van Meghir bezet. Sir *Hugues Rose* had zich den 15. van Schore naar Sangor begeven. Te Kandeish had een gevecht plaats gehad met een detachement Bheels. De luitenant *Stemard*, van het kontingent van Hyderabad, was gesneuveld. De exkoning van Delhi bleef ongesteld; zijn proces was uitgesteld. Men vernam, dat *Nawa Sahib* aan het hoofd der opstandelingen te Calpel stond en de Eng. troepen in de rigting van Nagotee bedreigde.

Bij de regering zijn nog de volgende officiële berigten uit Indië en China ontvangen:

Calcutta 23 Jan. De opperbevelhebber bevindt zich nog te Futtyghur, welke plaats, naar men zegt, het uitgangspunt zal wezen voor de operatiën tegen Oude. De koning van Delhi zal nu stellig voor den krijgsraad te regt staan; de tegen hem ingebragte zware punten van beschuldiging zijn 19 in getal. Wissel te Calcutta 2 2 à 2 2 1/4.

Canton. Deze stad is geheel in de magt der geallieerden. *Yeh* wordt aan boord van de Inflexible gevangen gehouden.

— 24 *Febr.* Gec. 96 7/8; Sp. 1 1/4 pCt. 26 3/8; Rusl. 5 pCt. 111; 4 1/2 pCt. 99; Holl. 4 pCt. 100 1/2; 2 1/2 pCt 65 1/2. Peru 4 1/2 pCt. 81 1/2; Sard. 5 pCt. 91; Mex. 20 1/4.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Februarij.

Hoe langer hoe meer begint het te blijken, dat men, van den nood eene deugd makende, hier met elk ministerie in Engeland, uitgezonderd misschien een radikaal, tevreden zal zijn. Niet ten onregte doet men wat water in den wijn en zijn aan *Persigny* zeer verzoenende instruktiën medegegeven, wijl men toch begint te begrijpen, dat een volk, als het Engelsche, hoe warm zijne vriendschap voor Frankrijk ook moge zijn, zich toch niet de les kan laten lezen door eenige Fransche oversten, en zelfs niet door graaf *de Morny*. De keizer heeft dan ook lord *Cowley* de meest geruststellende verzekeringen gegeven, en inderdaad de antecedenten van lord *Derby* en zijne vrienden in het parlement, geven regt om te hopen, dat ook met een Tory-kabinet het verbond geen gevaar loopt. In officieele kringen herinnert men zich reeds, dat het lord *Derby* is geweest, die het tweede keizerrijk, 24 uren nadat het geproklameerd was, erkend heeft. Graaf *Walewski*, die zich toen in Engeland bevond, verkeerde met hem op den meest vriendschappelijken voet. Men veronderstelt dus, dat de oude betrekkingen weldra weder hervat zullen worden. Lord *Malmesbury* is een der oudste en warmste vrienden des keizers.

Het bevestigt zich, dat het bankiershuis *Odier* zijne verpligtingen is nagekomen en zijne operatiën weldra weder zal hervatten. Mevr. *Cavaignac's* vermogen is niet in haars vaders zaken betrokken, en bovendien bezit zij nog 600,000 frs., door den generaal voor drie jaren van zijn oom geërfd.

De HH. *Jules Favre* en *Nogent St. Laurent* hebben sedert den 20. tot *Orsini* en *Pierri* toegang gehad. *Orsini*, zegt men, dat sterker dan ooit bij zijn negatie-stelsel volhardt. De lijst der getuigen is den gevangenen voorgelegd, die nu ook de hunnen zullen opgeven, die, naar verzekerd wordt, gering in aantal zijn en slechts over het gedrag der beklaagden te Parijs getuigenis zullen afleggen.

Men belooft zich veel goeds van den maatregel, betreffende de reispassen genomen, waarvan de *Constitutionnel* officiëel berigt heeft gegeven. Men wordt voortaan niet meer in Frankrijk toegelaten, als men niet voorzien is van een pas, door de bevoegde autoriteit uit het land van waar men komt geteekend en voorzien van de handteekening van een' Franschen diplomaat of konsul.

PARIJS, 23 Februarij.

De inhoud der akte van beschuldiging komt kortelijk zamengevat op het volgende neder. Nadat ten eerste een overzigt van het feit zelf gegeven is, dat reeds acht menschenlevens gekost heeft, wordt aangewezen hoe de politie, onmiddelijk alles wat daartoe strekken kon, in het werk stellende, nog denzelfden avond en daarop volgenden nacht de beschuldigden, onder valsche namen verscholen in handen kreeg en wapenen en bommen in hunne magt vond, gelijk aan die op straat gevonden waren, eveneens van Engelsch fabrikaat en bevlekt met bloed uit de mond van een hunner. (*Pieri* weet men dat reeds voor den aanslag was gevat, daar men wist dat hij onder een valschen naam en met een valsch paspoort in Frankrijk was gekomen om den Keizer te vermoorden.) Hunne ware namen weldra ontdekt zijnde wist men ook spoedig, dat men met een demagogisch komplot te doen had. (Wie *Orsini* is werd reeds uitvoerig genoeg medegedeeld.) *Pieri* was in der tijd in Italië twee malen wegens diefstal veroordeeld, wegens kwelling en afpersing van ondergeschikten uit de krijgsdienst ontslagen en in 1852 uit Frankrijk verbannen; zijne vrouw had hem wegens slechte behandeling verlaten. In Engeland waar hij taalles gaf onderhield hij betrekking met *Orsini*, ten doel hebbende een aanslag op 's keizers leven. *Rudio* is van eene goede door wangedrag op politiek gebied vervallen familie. *Gomez* in 1855 in Frankrijk wegens misbruik van vertrouwen veroordeeld had de wijk genomen naar Engeland, waar het viertal te Londen in het Zwitsersche koffijhuis vroegere kennismaking hernieuwde. (Bijzonderheden omtrent *Bernard* zijn eerst in een onzer laatste nos. medegedeeld). — In den aanvang van het vorige jaar vormden *Pierri* en *Orsini* het plan den Keizer te vermoorden, dat aan *Bernard* en *Allsop* werd medegedeeld. *Gomez* werd door *Pieri* in een brief aan *Orsini* aanbevolen en met het plan bekend gemaakt dat hij had opgevat wijl *Mazzini* zijne krachten slechts nutteloos verspilde. Hierop werd door tusschenkomst van *Allsop* de vervaardiging der bommen bezorgd; zijne bemoeijingen blijken uit verscheidene brieven. *Gomez* schreef omstreeks dezen tijd een brief waaruit blijkt dat hij zeer goed weet wat hij deed. *Rudio* bood bij herhaald schrijven van zelven zijne diensten aan en met te meer aandrang, wijl hij vreesde dat de Mazzinisten ook aan het werk waren. Hij korrespondeerde met *Pierri*. Omstreeks dezen tijd (Nov.) ging *Orsini* onder den naam van *Allsop* naar Brussel, waar ook weldra *Bernard* aankwam, die de bommen door een koopman als toestellen ter gasverlichting had laten meênemen, welke door een hotelknecht, die een door *Orsini* gekocht paard vergezelde, als zoodanig in Frankrijk ingevoerd werden. Den 7 ontscheepten *Pierri* en *Gomez* te Calais; de eerste begaf zich dadelijk naar Brussel, waarschijnlijk om nog een bom te halen die was achter gebleven. Hierop vertrok hij naar Parijs waar hij zich dadelijk met *Gomez* bij *Orsini* vervoegde. *Rudio* had den 2. na zijn herhaald schrijven een bezoek van *Bernard* ontvangen. Den 8. ontving hij een valsch paspoort om zich naar Parijs te begeven, waar hij zich dadelijk bij *Orsini* moest vervoegen. Den 10. was het viertal te Parijs kompleet. *Orsini* als *Allsop* de bierhandelaar, *Gomez* als zijn bediende, *Rudio* als een reiziger in den bierhandel, *Pieri* als een Duitscher. Uit verscheidene kleine bijzonderheden merkte men echter wel op dat hunne verhouding tot elkander geheel anders was dan zij deden voorkomen. Den volgenden dag kocht *Orsini* in gezelschap van *Orsini* een pistool, dat door *Gomez* des middags gebragt werd om eenigzins hersteld te worden. De overige pistolen waren in Engeland door *Pieri* gekocht. *Orsini* zelf hield zich nu bezig met het vullen der werptuigen; volgens *Pieri* heeft hij gezegd het donderkwik zelf vervaardigd te hebben, hij ontkent dit evenwel en zegt het onder de meest mogelijke voorzorgen uit Engeland te hebben medegebragt; gevuld zijnde werden de bommen door *Gomez* met schroeven gesloten.

Den 14. is *Orsini* 's morgens uitgereden, om bij zekeren *Outrequin* naar tijdingen van *Bernard* te vernemen, die echter niet ontvangen waren; vandaar reed hij naar *Pierri* en *Rudio*. Ook *Gomez* bezocht hun en wel op *Orsini's* paard. Tusschen zes en zeven ure gingen *Orsini* en *Gomez* wederom naar de woning der overigen, die zich bij hen voegden en met hen den weg naar de opera insloegen. De beschuldigden zeggen dat dit eerst na acht ure geschiedde, doch een der getuigen verklaart, dat het nog geen zeven was en *Gomez* in een rooden zakdoek iets droeg. Deze verklaring komt overeen met die van zekeren *Kim* die alle moeite had om *Pieri* en *Rudio*, die hij bij de instruktie herkende, van de voor den keizer gereserveerde ruimte voor het gebouw verwijderd te houden. De tegenwoordigheid van allen op het tooneel van den aanslag was bewezen; *Pieri* en *Gomez* waren reeds voor de ontploffing gevat, *Rudio* en ook *Orsini* hebben bekend er geweest te zijn. Gewond was *Orsini* in eene apotheek gegaan en op den weg daarheen vond men een revolver en een bom in de nabijheid van een bloedige streep. *Orsini* bleef niettemin ontkennen zijne deelneming aan de uitvoering van den aanslag. *Gomez* bekent, doch beweert, zelfs niet bij het vertrek naar de opera geweten te hebben wat men ging doen, hetgeen hij eerst ter plaatse vernam toen hem daartoe een bom gegeven werd. *Rudio* echter heeft eindelijk bekend, dat alles te voren was overeengekomen, en *Gomez* en hij de eerste bommen hebben geworpen en *Orsini* de derde. Zijne bekentenis is later door *Rudio* bevestigd. Volgens het laatst gehouden verhoor bekent *Orsini* alles omtrent de plannen doch houdt hij vol de bom niet te hebben geworpen. *Pieri* had een sprookje verzonnen dat hij volhoudt. De bij hem gevonden bom zou nl. hebben moeten dienen om proeven te nemen buiten de stad, en wel op uitnoodiging van *Orsini*, die ze voor eene nieuwe uitvinding uitgaf, en niet ter bepaalde plaatse verschenen was.

PARIJS, 24 Februarij.

De Beurs te Parijs is gedrukt en zonder zaken.

— 24 *Febr.* Rente kont. 4 1/2 pCt. 95,10; op tijd 3 pCt. 69 60; Fr.-Oost. Spoorw. [illegible]; Sp. 1 1/2 pCt. 26; 3 pCt. 37 7/8.

Feb.	GEHUWD.	
19	R. Brem en S. Bodde.	Barneveld.
24	W. C. Degenkamp en M. C. de Groot.	Amsterdam.
23	W. G. van Engelen en A. P. van Dam.	Rotterdam.
23	W. D. de Groot en G. D. Mulder.	Amsterdam.
18	J. C. van Ruth en M. de Boer.	Harlingen.
	BEVALLEN.	
22	A. Bing geb. Benjamins, dochter.	Amsterdam.
19	E. J. van der Broeke geb. Bos, zoon.	Amsterdam.
22	G. Cladder geb. Termeulen, zoon,	Amsterdam.
20	M. T. Dolmans geb. Scheners, zoon.	Tiel.
22	A. J. van Deinse geb. de Koning, d.	Dordrecht.
2.	A. P. Daniels geb. Daniels, dochter.	's Hage.
17	J. de Hoop geb. Banga, zoon.	Franeker.
22	J. F. Meijknecht geb. van Rijn, zoon.	's Hage.
22	R. G. Opzoomer geb. Rijnbende, dochter	Wijk bij D.
19	W. C. Reuvens geb. Verschoor, dochter.	Gouda.
22	L. J. Schröder geb. Kitz, zoon.	Amsterdam.
22	H. Schoutendorp geb. Fijnvandraat, zoon.	Amsterdam.
20	G. B. Schoon geb. Verbeek, zoon.	Alkmaar.
23	G. Snoek geb. de Smit, dochter.	Amsterdam.
18	A. J. W. Triebels geb. v. d. Monde, z.	Nijmegen.
19	J. V. Tilanus geb. Liotard, dochter.	Amsterdam.
22	S. J. Ulrici geb. Estoppeij, dochter.	Amsterdam.
19	E. M. te Winkel geb. Holmes, zoon.	Rotterdam.
20	P. C. A. de Waal geb. van Driest, zoon	Arnhem.
	OVERLEDEN.	
15	H. G. Alpherts, 32 j.	Culenborgh.
19	J. T. van der Aar, 27 j.	Leijden.
19	C. van Ameijden, 17 j.	Rotterdam.
18	*Mej.* E. J. van Berghel geb. de Vogel.	Zwolle.
14	T. J. Bon, 74 j.	Amsterdam.
19	C. J. A. de Bont. dochter.	Amsterdam.
18	C. Baas, 48 j.	K. a/d Zaan.
19	A. Cloots geb. Korff, 41 j.	Zaandam.
18	*Mevr.* F. Corders geb. Elzer. 63 j.	Amsterdam.
20	H. ten Cate, 77 j.	Enschede.
19	A. J. Domis, 62 j.	Leijden.
23	A. J. E. A. Dellenbach dochter, 10 j.	's Hage.
11	*Mej.* N. Feenstra, 56 j.	Bolsward.
19	*Mevr.* G. Gerlach geb. Broekhorst, 67 j.	Westzaan.
22	„ A. L. Gautier geb. Deutsch, 75 j.	's Hage.
17	A. M. van Hoevell Nijenhuis.	Breda.
19	*Mevr.* L. Hanssen geb. Hendiks. 73 j.	Amsterdam.
19	„ C. B. Hutter geb. Cats, 36 j.	Alkmaar.
17	J. D. van Nordhorn, 35 j.	Amsterdam.
17	H. B. van Rijckevorsel, 66 j.	Rotterdam.
17	*Mevr.* A. de Roever geb. Roos.	Amsterdam.
20	„ E. L. C. Serrurier geb. Chantepie de la Saussaije.	's Hage.
21	*Mevr.* C. Spruijt geb. Broer, 77 j.	Alphen.
22	G. H. Schweppe. 51 j.	Amsterdam.
19	E. D. van der Tuuk, dochter.	Veendam.
19	*Mevr.* J. M. Vinke geb. Hoff, 79 j.	Amsterdam.
18	„ G. E. Verschoor geb. de Win, 83 j.	Arnhem.
20	„ P. L. de Visser geb. Verkade.	Monnickend.
16	J. W. IJntema, 79 j.	Arnhem.

ADVERTENTIEN

*** Bevallen van een' *ZOON*, S. M. HAAK—SLUIJKING.

Utrecht, 22 Februarij 1858.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, Vrouwe S. M. M. BROUWER, geliefde Echtgenoot van J. F. CASSA.

Utrecht, Gep. Maj. tit. van het W. I. Leger.
22 Feb. 1858. Ridder der M. W. O. 4e kl.

Strekkende deze tevens, tot bijzondere kennisgeving aan vrienden en bekenden.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een *ZOON*, ANTHONIA VAN PUTTEN, geliefde Echtgenoot van

Utrecht, 24 Feb. 1858. J. J. H. KEMMER.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Op den 19. Februarij 1858 overleed te Utrecht, de WelEd. Geb. Vrouwe J. M. L. KIEN, Weduwe van wijlen den Heer Mr. J. W. E. RÖMER, in den ouderdom van bijna 72 jaren.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ten huize van den Heer *A. Maarschalk*, te Barneveld, onze Broeder en Behuwdbroeder, J. A. DE GROOT STIFFRY, in leven gepensioneerd Majoor en Ridder van het Legioen van Eer van Frankrijk; in den ouderdom van ruim 85 jaren.

Leyden en Utrecht, C. DE GROOT STIFFRY,
23 Februarij 1858. Em. Predt.
W. P. D'AUZON DE BOISMINART,
Gep. Majoor.
P. J. D'AUZON DE BOISMINART,
geb. DE GROOT STIFFRY.

Mede uit naam der overige Leden van de Familie.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot mijn en mijner kinderen bittere droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, THEODORA JOHANNA LARDI, in den ouderdom van bijna 60 jaren, waarvan ik met haar 32 jaren een allergenoegelijksten echt sleet.

Utrecht. 24 Feb. 1858. J. C. FUIJT.

TE KOOP:

*** Eene **Machine om Roggenbrood te bereiden;** te bevragen bij A. RISTER. Neude.

*** Door GEBROEDERS BINGER, te Amsterdam, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

HET BEROEMDE, ZEDELIJKE VERHAAL, getiteld:

DE WEESKINDEREN.

NAAR DEN AMERIKAANSCHEN ROMAN: „FARMINGDALE”

VAN CAROLINE THOMAS.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD DOOR **W. J. MENSING.**

MOTTO: Door tijd en geduld wordt het Moerbezienblad glansrijk Satijn.

TWEE DEELEN, gr. 8°. met Titelplaten. *f* 5.—

De Weeskinderen is een verhaal, dat even als **de Lantaarnopsteker, de Wijde, Wijde Wereld,** enz., ook aan het opkomend geslacht veilig in handen gegeven kan worden. — De periodieke pers heeft er om strijd den uitbundigsten lof aan toegezwaaid, en het bij de werken gerangschikt, die een klassieke waarde blijven behouden. — Het heeft in **Amerika** eene **buitengewone populariteit** verkregen. — De uitgevers twijfelen geenszins, of het zal ook geheel in den smaak van het Nederlandsch publick vallen.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur,

Hoogduitsche Opera.

Diploma's en Vrijbilletten niet gangbaar.

Op ZATURDAG 27 Februarij 1858,

FIDELIO,

OPERA in twee bedrijven.

Muziek van L. VAN BEETHOVEN.

FLORESTAN, de Hr. LIEBERT, als gast.
FIDELIO, Mw. V. BONY BARTEL.

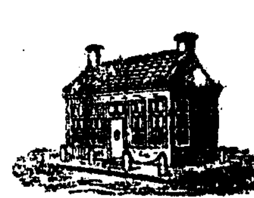
Aanvang ten **ACHT** *ure.*

PRIJZEN DER PLAATSEN. Loges *f* 3.00. Parquet *f* 2.50. Parterre en 1e Amphithéater *f* 1.50. 2e Amphithéater *f* 1.00. Galerij *f* 0.75.

H.H. Militairen in uniform.

Loges *f* 2.50. Parquet *f* 2.00. Parterre *f* 1.00. 2e Amphithéater *f* 0.75. Galerij *f* 0.50.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en, op den dag der voorstelling, aan den Schouwburg van 11—3 ure.

*** Men is voornemens op Zaturdag den 13. Maart 1858, des namiddags ten 5 ure, te Utrecht, achter St. Pieter, in het Lokaal van Verkoopingen, in het openbaar te verkoopen:

Het van ouds bekende **Maliehuis**, bestaande in: Een kapitaal dubbel HUIS, met STAL voor 20 Paarden, KOETSHUIS, ERF, GROND en grooten smaakvol aangelegden TUIN of LUSTHOF, groot 21 roeden, 60 ellen, gelegen te Utrecht, buiten de Maliebarrière, aan Stads Singel, op den hoek van de Maliebaan, Wijk I, No. 207, thans dienende tot Koffijhuis, en door deszelfs uitgestrektheid, uitmuntende ligging en voortreffelijke uitzigten, bij uitnemendheid geschikt, om als Heerenhuis gebruikt of tot Villa ingerigt te worden, of tot alle andere einden, waartoe ruimte en de onmiddelijke nabijheid van wegen en water vereischt worden.

Het Huis, voor weinig jaren, grootendeels verbouwd, is voorzien van eene Viranda en Balcon, een met wit marmer bevloerden gestucadoorden gang, drie Zalen: de eene ingerigt tot Gelagkamer en negen Kamers, waarvan onderscheidene en suite of onderling gemeenschap hebben, gestucadoord, behangen en met Stookplaatsen, Keuken, Kelders, Zolder, enz. — Te aanvaarden 1 Mei 1858; breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht.

UIT DE HAND TE KOOP:

*** Een in den jare 1853 nieuw gebouwd HUIS, ingerigt tot twee *Woningen*, (in het eene waarvan *Broodbakkerij* wordt uitgeoefend,) voorzien van Voorhuis, 3 Vertrekken, Achterhuis, Schuur, Pomp, enz.; alsmede het *regt* van *erfpacht* aan 23 roeden grond, staande en gelegen in de gemeente *Zeijst*, aan den Mac-Adamweg nabij het *Huis ter Heide*. Inlichtingen te bekomen ten kantore van den heer J. C. SCHADEE, notaris te Zeijst, en te Utrecht ten kantore van den heer HERMAN VISSCHER, Oudegracht, Smeebrug, B. 44. Brieven franco.

UIT DE HAND TE KOOP,

*** Door vertrek naar elders, Een VERGULDEN KROON, MAHONIJHOUTEN LEDIKANT met *Sprngveren Matras*, en verder diverse MEUBELEN allen uit een deftigen Inboedel. Nadere informatiën onder lett. X. bij den Boekhandelaar J. G. BROESE. *Brieven franco.*

Men vraagt,

*** tegen 1° Mei eene GOUVERNANTE EXTERNE van de P. G., bekwaam om twee kinderen van 10 en 7 *jaren* onderrigt te geven in het gewone eene beschaafde opvoeding op die leeftijd vordert; — bij voorkeur zoekt men iemand, die mede *Piano-les* kan geven. Nadere informatiën onder lett. Y. bij den Boekhandelaar J. G. BROESE.

VERLOREN,

*** Woensdag avond, 24 dezer, in of nabij het *Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen*

Een Gouden Armband.

Die dezelve gevonden heeft en terugbezorgt bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, O. Gr. over de Bezembrug, zal de helft van de waarde ontvangen. De aanbrenger drie Gulden.

*** P. M. VAN CLEEF, Jr., te Hilversum, heeft uitgegeven:

Een Woord aan mijne mede Christenen over de INENTING DER POKKEN, door J. H. GUNNING, Jr. Prijs **10 Cents.** 25 Exempl. *f* 2.—.

*** De RE VALENTA is geen medicament, maar een goedkoop voedsel, zoo geconcentreerd, dat één lepel van (representerende eene waarde van 7 tot 10 c., naar gelang men eene kleine of groote heeft) een geheel bord soep oplevert, voldoende voor een maaltijd. Zij is voedend en krachtgevend, ligt verteerbaar en opwekkend; zij heeft eene buitengewoon heilzame strekking, verbetert de verteringswerktuigen, reinigt de sappen, ontwikkelt daardoor eene verwonderlijke geneeskracht, en zal met het beste gevolg aangewend kunnen worden bij:

Verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, koljjk, zenuwziekten, stuipen, vloed, zinkings, slijm, aandoeningen van lever en nieren, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, vernauwingen, maagkanker, scheurbuik, klieren, tering, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking.

Amsterdam Verkoophuis.	Bodegraven, *B. E. C. Schl…*
Utrecht *T. Uhlenbroek* Bakkerb.	
„ *T. Uhlenbroek* Choorst.	Hilversum, *R. J. J. v. Alph…*
„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.	Veenendaal, *C. L. Dube…*
„ *P. J. Huinck*, „	Vianen, *M. A. Verkerk.*
Amersfoort. Gebr. *Bruning.*	WijkbijDuurst., Wed. *C. Ze…*
„ *G. C. T. v. d. Roemer.*	IJsselstein, *J. J. Groen…*
„ *A. W. v. Ruijven.*	Zeist, *C. G. Adlung.*
Baarn, Wed. *Petersen Nobbe.*	en in de bekende dépots
„ *E. v. Dapperen.*	de andere steden.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnetijd*)

Feb.	Uren	Wind-rigt.	Wind-kr. N. Q	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vocht. tigh.	Gev. regen	Opmerkingen
24	2	o.	16.0	766 69	37.9	— 5.0	0 52	0	Helder.
	10	o.	13 0	70 61	24 1	—13.3	0.54	0	Idem.
25	8	ono.	10 0	70.84	15.4	—22.3	0.56	0	Idem.

AMSTERDAM 24 Februarij 1858.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . . $2^1/_2$	pCt.	$63^{13}/_{16}$	64	64
dito dito 3	„	$76^3/_8$	$76^1/_{16}$	
dito dito 4	„	97	$97^1/_{16}$	97
Amortisatie-Sijndikaat $3^1/_2$	„	$91^3/_4$	$91^{14}/_{16}$	
Handelmaatschappij . $4^1/_2$	„	$135^1/_2$	$135^5/_8$	135
Oost-Indische Leening 4	„	96.		
SPANJE.				
Obligatien . . . . $1^1/_2$	pCt.	$26^1/_8$	$25^3/_{16}$	26
Oblig. 3	„	44		
Binnenl. Schuld . . . 3	„	$37^9/_{16}$	$37^{11}/_{16}$	37
Amortisable		$6^1/_2$		
Bewijzen Koepons . . .		$5^1/_8$		
PORTUGAL.				
Obligatiën . . . . „	pCt.	$44^{13}/_{16}$		
dito 1856. 3	„	45		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	„	$104^1/_4$	$104^3/_8$	104
Certifikat. 1831 & 1833 5	„	$91^1/_4$		
Certifikaten 1840. . . 4	„	$84^3/_4$	$84^3/_8$	
Cert.' bij *Stieglitz* . . 4	„	$84^1/_2$	$84^3/_8$	
dito 5e Serie 5	„	$96^1/_{16}$	$96^1/_8$	96
dito 1855 6e Serie. . 5	„	$99^1/_8$	$99^1/_4$	99
Cert. van Assign. 6	„	$65^1/_4$		
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		$150^1/_4$		
Obligatien. 4	pCt.	$78^1/_2$		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

DONDERDAG 25 Februarij 1858, N°. 48.

REDEVOERING, uitgesproken door den heer *Kien*, bij de algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp tot wijziging der belasting op het personeel, in de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, van 16 Februarij 1858.

Ik wensch, Mijnheer de Voorzitter, ook nog in eenige algemeene omtrekken mijne zienswijze mede te deelen omtrent de aanhangige wets-ontwerpen, vooral om bij deze algemeene beschouwingen de *beginselen* te doen kennen, die mij bij de wijziging en regeling van ons belastingstelsel tot *rigtsnoer* zullen strekken.

Wanneer ik enkel bezield ware met den lust, om het grootste gedeelte mijner landgenooten te gerieven en te believen, dan nog zou ik zeer verlegen zijn bij de beantwoording der vraag: *welke belasting bij voorkeur en in de eerste plaats zou behooren te worden afgeschaft en gewijzigd.* De gevoelens loopen te dien opzigte zoo zeer uiteen, dat het moeijelijk is den weg te vinden in dien doolhof van verschillende begrippen. Wel, zegt de een, afschaffing van belasting op de eerste *levensmiddelen*, op het vleesch, op het bier, dan krijgt gij eene goed doorvoede, veel krachtiger natie. Neen, op de *brandstoffen* in de eerste plaats, zegt een ander, dat is het brood der nijverheid, eene eerste levensbehoefte in ons guur en koud klimaat. Vergeet gij dan, zegt weder een derde, dat niets de gezondheid, den grootsten schat op aarde, meer bevorderen kan, dan zindelijkheid en reinheid van lijf, van kleeding en woning? De daarin belemmerende belasting op de *zeep* behoort bij voorkeur te worden afgeschaft, en de meeste vrouwen in Nederland zullen U daarvoor bijzonder dankbaar wezen. Ja maar, merkt weder een ander op, eerst behoeft men eene goede woning, vóór dat men daar zindelijk leven kan, en bij eene toenemende bevolking is gebrek aan goede woningen; voor de minvermogenden de grootste kwelling, in digt bevolkte steden voor allen eene oorzaak van kommer en zorgen, uit vrees voor besmetting bij het ontstaan van Cholera of Typhus; daarom in de allereerste plaats alles vermeden en uit den weg geruimd wat verbetering of aanbouw belemmert; geene belasting op de bouwmaterialen geduld, die in ons land reeds duurder zijn dan elders en toch nog hier en elders belast blijven; geene *belasting op eene deur of een venster meer of minder*, lucht en licht, de allereerste levensbehoeften, moeten onbelast de woning kunnen binnen dringen.

En zoo, Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet verder gaan, heeft bijna ieder zijn eigen stokpaardje waarop hij ronddraaft en voortstreeft, naar het doel, dat hem dikwijls òf naar de plaatselijke gesteldheid of het individueel belang, òf uit het oogpunt van zijn werkkring of maatschappelijke standplaats het wenschelijkst voorkomt, te bereiken. De plaats waar men woont, het eigenbelang en het tijdstip zelfs, oefenen op dat oordeel een merkbaren en soms beslissenden invloed uit. In de *gure wintermaanden* zullen velen de voorkeur geven aan eene afschaffing der belasting op de *brandstoffen*; in de *heete zomerdagen* aan eene afschaffing der belasting op het *bier* en den *azijn*; in den *slagttijd* op die van het *vleesch*, en welligt zullen er nog velen in ons land zijn, die, ondanks alle aangewende pogingen, op elk tijdstip van het jaar de voorkeur zouden geven aan eene opheffing van de belasting op het *gedistilleerd*, opdat zij met ruimer teugen het vocht zouden kunnen drinken, dat hen voor een oogenblik opwekt of bedwelmt — tot vreugde stemt of bestaand leed voor eene poos doet vergeten. — Zooveel hoofden zooveel zinnen is het ook hier.

Wanneer ik dus, zoo als ik zeide, kiezen moest, Mijnheer de Voorzitter, bij mijn lust om de grootste menigte te believen en het verlangen der meerderheid te doen zegevieren, zou mij de keuze zeer moeijelijk zijn. Ik zou het betreuren dat de Grondwet (art. 82) mij oplegt, zonder ruggespraak te stemmen, en het wenschelijk achten dat het volk van Nederland zelf, bij meerderheid van stemmen, beslissen kon, welke belasting het wil afschaffen en welke het wenscht te behouden. Welligt echter zou daartegen het bezwaar overstaan, dat mogelijk geene enkele belasting de goedkeuring der meerderheid zou kunnen verwerven. Maar hoe dit zij, ik mag thans alleen naar het grondwettig gebod (art. 82) *volgens eed en geweten* te stemmen. Welk rigtsnoer nu te volgen? Ik moet het bekennen, Mijnheer de Voorzitter, de wensch der meerderheid is in dezen mijn rigtsnoer niet. Ik wensch naar een vaster beginsel te handelen dan het wispelturig, soms baatzuchtig verlangen der meerderheid van heden of morgen. Boven de belangen en het verlangen der grootste menigte is mij iets anders, is mij de regtvaardigheid lief, al moest ik die ook aan de kleine minderheid, aan slechts enkelen doen wedervaren. Men heeft mij in mijne jeugd geleerd, dat die regtvaardigheid bestond in het *jus suum cuique tribuere*, dat eene ongelijke weegschaal een gruwel is. Die constante en aanhoudende begeerte, mij als les ingeprent, is mij later bijgebleven en zal ook bij wijziging en regeling van ons belastingstelsel *in de eerste plaats* mijn rigtsnoer blijven, en juist, Mijnheer de Voorzitter, uit dien hoofde juich ik van ganscher harte de voorgedragen wet op het personeel *in beginsel* althans, in hare *algemeene strekking*, in haar *streven* toe: zij is bestemd om bestaande onregtvaardigheid in het stuk van belastingen tusschen landgenooten, onbillijke verhouding onderling, weg te nemen.

Ik begrijp, Mijnheer de Voorzitter, dat zoodanig ontwerp tegenkanting en tegenspraak ontmoet en kan bij zoovelen, die zich welgevallig gevoelen bij den tegenwoordigen ongelijkmatigen toestand, en dat velen, in het zalig bezit zijnde, zich zoolang mogelijk aan dien gelukkigen toestand wenschen vast te klemmen; maar ik heb, Mijnheer de Voorzitter, te veel goeden dunk van den regtvaardigheidszin van mijne landgenooten in het algemeen, ook van den rijkeren boerenstand, en van deze Kamer in het bijzonder, dan dat ik niet voor vast zou durven aannemen, dat men bereid zal zijn, om met de Regering mede te werken, om in de *eerste plaats* uit ons systema van belastingen te doen verdwijnen, hetgeen den toets van *regtvaardigheid* en *billijkheid* niet kan doorstaan. Ik beoordeel voor dit oogenblik niet de onderdeelen der wet, maar bepaal mij aanvankelijk bij deze algemeene beschouwingen met mijne goedkeuring te hechten aan het *hoofddenkbeeld, het eerlijk begrip, dat daarbij voorop staat.* Men zal mij steeds bereid vinden mede te werken, *elke* onregtvaardigheid, waar ook, elke onbillijkheid in ons belastingstelsel te helpen verbeteren, al mogt daardoor slechts de kleine minderheid en zelfs enkelen worden gebaat. Dit komt mij voor te zijn de *eerste pligt*, die op een volksvertegenwoordiger rust, en zal mijn *eerste regel* zijn. Maar bestaat dan werkelijk die ongelijkmatigheid? Die dit niet reeds wist en besefte vóór dat het aanhangig wetsontwerp werd voorgedragen; die zich door de redevoering van den Minister van Finantiën zoo zaakrijk niet heeft laten overtuigen, zal voorzeker door mijne woorden niet tot andere gedachten worden gebragt. Ik zal het zelf niet eens beproeven. Ik heb voor die blindheid de heelmiddelen niet. Ik zal er, denkende aan eene voorvaderlijke spreuk, in moeten berusten. Maar met de hand op het hart verklaar ik met innige overtuiging voor mij zelven: die *ongelijkmatigheid bestaat.* Zij bestaat in hoogere mate, nadat de plattelandbewoners door de afschaffing der belastingen op het varkens- en schapenvleesch en het gemaal bijzonder zijn gebaat; niet zoo zeer uit hoofde van het bedrag der belasting zelve, als wel uit hoofde van de daar zwaarder drukkende ongeriefelijkheden aan de inning verbonden, waarover, voor de afschaffing, als uiterst belemmerend en tijdroovend, zoo hevig werd geklaagd. Zij bestaat ook meer dan vroeger, omdat betrekkelijk de welvaart ten platten lande meer is toegenomen dan in de steden, alwaar veelal, bij de toenemende bevolking, de lagere en ook de armoedige volksklasse zich meer en meer ophoopt en te zamen dringt, terwijl de meervermogenden zich in menigte op het land verspreiden, zich daar vestigen, hunne kapitalen en werkzaamheid overbrengen, of daar ten minste een deel van het jaar vertoeven en hunne verteringen maken, waartoe de voortdurende verbetering van communicatie-middelen het hare gereedelijk toebrengt. *Ubi rerum testimonia adsunt, non opus est verbis.* Men kan het met eigen oogen zien. Dit, gevoegd bij den hoogeren prijs der veldprodukten en van alle andere voorwerpen van landbouw en veeteelt, heeft de welvaart ten platten lande zoo zeer doen toenemen, dat de vroegere ongunstige verhouding met de steden veelal is veranderd en omgekeerd: en dit maakt nu ook, dat wetten, op dien *voormaligen toestand gegrond*, zoo als met zoo veel onpartijdigheid en juistheid door den geachten afgevaardigde uit Friesland (den heer *Dirks*) is aangemerkt, onder de tegenwoordige omstandigheden als hoogst onbillijk zijn te achten.

Ook uit een ander oogpunt is de nog bestaande ongelijkmatigheid in het dragen der belastingen thans minder *verschoonbaar*, zou ik haast zeggen, dan vroeger. Onder de vorige grondwet bestond er nog als het ware eene soort van compensatie, die de ongelijkheid in druk eenigermate vergoedde. De hooger aangeslagen en meer opbrengende gewesten en steden hadden ook proportioneel meer invloed op 's lands regering en op den gang van zaken. Noord- en Zuid-Holland hadden bijv. 22 afgevaardigden in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, terwijl Limburg destijds slechts drie en Drenthe één vertegenwoordiger telde. De invloed der groote steden in de Provinciale Staten, die tevens als kiescollegiën optraden voor de volksvertegenwoordiging, was mijns inziens overwegender te achten dan die van het platteland. Maar ook dit is veranderd, ik zou weder haast zeggen *omgekeerd.* Thans nu enkel het zielental, om het even of die zieltjes meer of minder opbrengen in 's rijks schatkist, tot maatstaf van de volksvertegenwoordiging is aangenomen, en de zoo hoog belaste bewoners der steden, in Noord- en Zuid-Holland bijv., geen enkel voorregt genieten boven hunne minder betalende landgenooten van Limburg of elders, wordt de vroegere ongelijkmatigheid door niets meer opgewogen of gewettigd, en hoogst *onbillijk* en *zeer onstaatkundig* zou ik het noemen, wanneer die *oude toestand*, dat *verderfelijke behoudssysteem* door mannen van *vooruitgang* wierd bestendigd. Ik zeide de verhouding is thans *geheel omgekeerd ten nadeele der stedelingen.* Terwijl ten platten lande de betaling van *f* 20 in 's Rijks direkte lasten de bevoegdheid geeft, om een volksvertegenwoordiger te kiezen, is voor elke stad van ons land een *hooger* belasting-bedrag of census bepaald en wordt aan *stedelingen* die twee, drie of viermaal zooveel betalen, dat onschatbaar voorregt ontzegd. Een Amsterdammer, Rotterdammer en Hagenaar moet *f* 100 of daarboven betalen, voor dat hij, even als zijn buurman die het platte land bewoont, wordt waardig gekeurd en toegelaten, om ook zijn invloed te doen gelden en iemand te kiezen, die de algemeene belangen behartigen, over de gemeen-

schappelijke beurs beschikken en het belastingstelsel mede regelen moet. In hetzelfde kiesdistrict worden thans volgens onze doeltreffende bepalingen toegelaten zij die *f* 20 betalen, en geweerd zij die 2 of 3 maal meer betalen, enkel omdat zij stedelingen zijn. Levert dit niet weder een bewijs, dat de stadbewoner boven den landbewoner onevenredig *te veel* in de direkte belasting draagt, of (ik durf het niet veronderstellen) onevenredig *te weinig* in de lusten en de voorregten van het stem- en kiesstelsel deelt? Dit ten minste is zeker, dat twee personen van dezelfde maatschappelijke ontwikkeling en gehalte, en op gelijke trap van beschaving staande, de een op het land *f* 20, de andere in elke stad meer, in Amsterdam bijv. *f* 112 betalen moet, om een en dezelfde staats-burgerlijke bevoegdheid uit te oefenen.

Begrijp ik goed de ware zin en beteekenis van de grondwettige bepaling, dat de census naar *plaatselijke gesteldheid* geregeld moet worden, dan beteekent dat eigenlijk dit: »het is van algemeene bekendheid en wordt als eene uitgemaakte waarheid aangenomen, ook door den wetgever, dat in de steden veel meer in de direkte belastingen, inzonderheid personeel en patent, betaald wordt dan ten platten lande, dat in veel geringer mate en bedrag opbrengt; ergo moet ook, zoo als van zelf spreekt, de census voor twee personen, die overigens in maatschappelijken toestand en ontwikkeling gelijk staan, overeenkomstig de *plaatselijke* gesteldheid, dat is in de steden veel hooger dan ten platten lande, worden gesteld.

Ik zeg er op dit oogenblik niets verder van. En hoe vele lasten zijn niet door den wetgever op de gemeenten, vooral de grootere gelegd? Zeer onbillijk acht ik uit dien hoofde de insinuatie, als of de gemeenten door het opdrijven der uitgaven zelve de schuld zijn van hare finantiële moeijelijkheden. Ik spreek thans niet van de vermeerdering van uitgaven, die voor *alle* gemeenten zijn ontstaan uit de kieswet, gemeentewet, armenwet en andere wetten. Bij den lust van den wetgever, de tegenwoordige, zoo het schijnt, toenemende mode, om vele bezwaren van zich af op de gemeenten te schuiven, kwam mij wel eens voor den geest het oud Hollandsch spreekwoord: »van een andermans leêr is goed riemen snijden." Maar ik bedoel thans meer in het bijzonder de uitgaven en lasten welke zwaarder op de stedelingen dan op de plattelandbewoners drukken. Ik zal hierover thans niet in het breede uitweiden, maar alleen tot verduidelijking een paar voorbeelden daarvan aanhalen. De wet op de schutterij bijv. verpligt in vredestijd de bewoners der steden tot lastige en tijdroovende dienst-praestatie en aanzienlijke uitgaven, belast en bezwaart de gemeentebegrooting veelal met eenige duizende guldens, terwijl de plattelandbewoners èn van de dienst èn van de uitgaven verschoond blijven. Het politiewezen: in de steden komen alle uitgaven van politie ten laste van stads kas, zelfs de traktementen der hoofden en andere ambtenaren, die van 's Rijks wege, wel eens tegen den zin dèr gemeente-besturen, worden aangesteld, en wier bezoldigingen van 's Rijks wege worden bepaald; terwijl die ambtenaren ten platten lande niet eens bestaan, en de uitgaven voor het politiewezen, getuige nog laatst de organisatie van 's Rijks veldwacht, uitsluitend ten voordeele van het platte land worden aangewend. Hoe veel meer bezwaren daarenboven zullen er niet voor de groote gemeenten uit de wet op het lager onderwijs voortvloeijen? Moet niet daar, volgens de begrippen der wetgeving, het gehalte van het te geven onderwijs oneindig hooger klimmen?

Hoevele voordeelen en middelen van ontvang zijn daarentegen niet, vooral aan de groote gemeenten, als niet strookende met de beginselen der gemeentewet, ontnomen?

Men spreke niet meer van de autonomie der steden of der gemeenten in het algemeen; na de invoering der gemeentewet bestaat die, mijns inziens, niet veel meer dan in schijn.

Ik kan dus, mijnheer de Voorzitter, èn bedoeling èn strekking van de voordragt der Regering wat de personele belasting betreft in het algemeen goedkeuren, om het even of al of niet later een daarmede zamenhangend *tweede oogmerk*, *om in den finantiëlen nood der gemeenten te gemoet te komen door afstand van eenige rijks opcenten*, *die daarop geheven worden*, tot stand kome of niet.

Maar ook aan *dit oogmerk der Regering*, mijnheer de Voorzitter — en dit is het tweede punt, waarbij ik een oogenblik stilsta — kan ik mijne goedkeuring hechten.

Naar mijne zienswijze behoort er een behoorlijk stelselmatig verband te bestaan tusschen de rijks-, provinciale en plaatselijke belastingen onderling.

De geachte spreker uit Utrecht, voor mij gezeten, heeft dit mede reeds in het breede betoogd; ik beaam de door hem bijgebragte gronden. Ik zal mij kortheidshalve van herhaling of nadere ontwikkeling onthouden. Dit staat bij mij vast, dat in ons land nooit een praktisch goed, doelmatig geheel van *belastingstelsel*, dat ten minste dien naam verdient, zal bestaan, wanneer het onderling verband, dat in de laatste jaren nu en dan reeds te veel uit het oog werd verloren, niet behoorlijk wordt geregeld en gehandhaafd; en dit gewenschte doel op eene *stelselmatige* wijze te bevorderen zal in de *tweede plaats* mijn streven zijn. Ik noem het *stelselloos*, mijnheer de Voorzitter, wanneer hetgeen in *'s volks belang* als *schadelijk* van 's Rijks wege wordt afgekeurd en afgeschaft, als belasting toch plaatselijk in de verschillende gemeenten kan blijven bestaan of worden ingevoerd, in hoogere mate zelfs; dan gaat volgens mijn begrip meerendeels de ratio legis verloren, en dat nog wel *in weerwil* van de bepalingen der Grondwet, die voorschrijft, dat door de wetgeving algemeene regels voor het gemeentelijk belastingstelsel behooren te worden vastgesteld.

Ik vind het *onstaatkundig* en tevens *onstaathuishoudkundig*, ik zou haast zeggen *ongerijmd*, dat uit begeerte, om bijv. *de volksvoeding te verbeteren* van 's Rijks wege de belasting op het brood en het vleesch zal worden afgeschaft, — met al de lastige formaliteiten daaraan verbonden, — dat dit als het begin van eene gouden eeuw aan het volk van Nederland zal worden voorgespiegeld, en dat men tegelijkertijd met onverschilligheid zoude kunnen aanzien en gedoogen, dat die heilloozе belastingen in een groot aantal plaatsen als eigen belasting werden bestendigd, vermeerderd, verdubbeld, zoodat daar de ingezetenen van de opheffing luttel of geen genot hoegenaamd zouden hebben, en de edele en menschlievende bedoelingen van 's Rijks wetgever tegengewerkt en geheel nutteloos zouden kunnen worden gemaakt. Ik vind het ook daarbij onedelmoedig, — ik mag het niet verbergen, — aan Amsterdam bijv. gedurig het verwijt te doen, dat het bij de afschaffing van het gemaal 's Rijks voorbeeld volgde. Wij moeten veeleer, dunkt mij, zijne zucht om med[...] werken waarderen en toejuichen, zijne volgzaam[...] prijzen.

Ik vraag het U allen, voorstanders van en ijver[...] voor de afschaffing der belasting op het gem[...] zegt het mij: wie verdient de burgerkroon en [...] eervolle vermelding eerder in uwe oogen: de a[...] bare hoofdstad, en ook Utrecht, die door uwe re[...] neringen overtuigd, medegesleept — overbluft [...] ik haast zeggen — kloekmoedig uw voetspoor v[...] den, schoon met de bezwaren voor oogen, — of [...] deze residentie, die doof bleef voor uwe hartroere[...] redevoeringen en tot nog toe hare ingezetenen, [...] daarenboven ook nog ons volksvertegenwoordige[...] even als vroeger, slecht en duur brood — is [...] niet zoo? — te eten geeft!

Volgaarne zal ik medewerken, om de hoofds[...] zoo dit wezen moet, te helpen uit de ongelegen[...] in den benarden toestand, welke, uit het volgen [...] ons voorbeeld en dus eenigermate door ons toed[...] is berokkend, vooral wanneer dit — en dat str[...] juist met mijne hoofdbedoeling — op eene *stel*[...] *matige wijze* geschieden kan, zoodat, zooals re[...] is aangetoond, op de door de Regering voorgest[...] wijze niet alleen e *grootere* gemeenten in ons la[...] maar in den regel alle, zoo klein als groot, zu[...] worden gebaat en de *regeling van het gemeente*[...] *belastingstelsel gemakkelijk en eenvoudiger zal wor*[...] *gemaakt*.

Velen, zeide ik, hebben ieder hun eigen st[...] paardje in zake van belastingen. Ook ik heb [...] mijne. De *gemeentelijke*, de *plaatselijke accij*[...] zijn voor mij het *delenda* Carthago. Elke sch[...] voorwaarts om dat doel te bereiken, is mij wel[...] juich ik van harte toe. En zien wij niet, [...] wanneer de regeringsvoorstellen worden aangenom[...] voor 500 gemeenten die gelukkige toestand reeds a[...] breekt, en honderdtallen van tollinien zouden kun[...] verdwijnen! Dit zegt reeds tot aanprijzing veel. [...] is waar, van 100 andere zal dit aanvankelijk [...] geval niet kunnen wezen; ik had dan ook nog [...] eenige schreden verder voorwaarts gewenscht; m[...] moet ik, omdat ik niet dadelijk alles kan verwer[...] wat ik zou verlangen, het gedeeltelijk goede vers[...] den? Ik geloof dit niet te mogen doen.

Ik zal over de wenschelijkheid der *opheffing* [...] *de plaatselijke accijnsen*, bij eene regeling van [...] belastingstelsel *in het algemeen belang*, hier [...] verder uitweiden. In mijne oogen zijn de plaatsel[...] accijnsen onbetwistbaar in de toepassing veel kw[...] lender en schadelijker, dan die van 's Rijks w[...] geheven en die algemeen gedragen worden. Ik k[...] er welligt later op terug.

Thans echter verklaar ik alleen, dat ook in [...] opzigt het oogmerk der Regering, als eene stels[...] matige verbetering beoogende in het onderlinge ve[...] band tusschen de Rijks- en plaatselijke belasting[...] eene zaak die, ook in mijne oogen wenschelijk, [...] hooge mate noodzakelijk en pligtmatig is, mijn bij[...] wegdraagt, en, als in *beginsel zeer aanbevelenswaard*[...] mijne goedkeuring kan verwerven.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.